

Prekentekest: Joh 8,2-11

Tidlig neste morgen kom Jesus til templet igjen. Folkemengden samlet seg om ham, han satte seg ned og begynte å undervise dem. Da kom de skriftlærde og fariseerne med en kvinne som var grepet i ekteskapsbrudd, og de stilte henne fram og sa: "Mester, denne kvinnen er grepet på fersk gjerning i ekteskapsbrudd. I loven har Moses påbudt at slike kvinner skal steines. Hva sier så du?" Dette sa de for å sette ham på prøve, så de kunne få noe å anklage ham for. Jesus bøyde seg ned og skrev på jorden med fingeren.

Men da de fortsatte å spørre, rettet han seg opp og sa: "Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne." Så bøyde han seg ned igjen og skrev på jorden. Da de hørte dette, gikk de bort, den ene etter den andre, de eldste først. Til slutt var Jesus igjen alene med kvinnen som stod der. Da rettet han seg opp og spurte: "Kvinne, hvor er de? Har ingen fordømt deg?" Hun svarte: "Nei, Herre, ingen." Da sa Jesus: "Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!"

Slik lyder Herrens ord.

De fleste kjenner denne fortellingen godt. Vi har hørt den mange ganger. Vi vet hvordan det går når vi hører fariseerne og de skriftlærde kommer slepende med kvinnen som var grepet i ekteskapsbrudd. Mange synes det er en vakker fortelling om Jesus og hans nåde. Noen kan også ha et mer problematisk forhold til denne bibelhistorien. Den handler om ekteskapsbrudd. Vi vet ikke på hvilken måte, men det er godt mulig det var på en slik måte som vi ville kalle utroskap.

Når jeg sier at noen kan ha et mer problematisk forhold til denne fortellingen, tenker jeg på at det er en del mennesker som én gang i livet har vært utsatt for utroskap. Noen glemmer det aldri. Den en hadde fortrolighet med, den store kjærligheten, den en hadde tenkt å dele livet med fant en annen, eller verre, var utro mens en selv ikke visste noen ting. Så kommer Jesus og sier: "Heller ikke jeg fordømmer deg."

Det kan virke så lettvent. Og den som er lettvent i sin håndtering av slike ting kan komme til å trække på den forsmådde part som kjenner på sårhet og at bunnen er falt ut av livet. Noen har opplevd at kjæresten stakk av med en annen. Noen har opplevd at forloveden ble borte. I vår tid er det også mange som har opplevd at ektefellen har fått en ny kjæreste, det har blitt skilsmisse, og etter et par år har den andre fått en prest til å vie ham eller henne til den nye, og presten har lyst Guds velsignelse over det hele.

"Heller ikke jeg fordømmer deg." Er det virkelig så enkelt å bli tilgitt? Mitt første svar er nei. Jeg tror ikke det er så enkelt som det kan synes. Gud har satt det sjette bud til vern for oss mennesker og gitt samlivet mellom

mann og kvinne ekteskapet som ramme. Guds ord sier at ekteskapet er hellig og ukrenkelig. Ser vi etter i Det nye testamente, for eksempel i Matt 19, finner vi at Jesus tolket ekteskapsbudet like radikalt og strengt som Gud fra eldgammel tid hadde tenkt. Det svaret Jesus gav på spørsmål om ekteskap og gjengifte fikk disiplene den gang til å utbryte, "er det slik mellom mann og kvinne, er det bedre å ikke gifte seg." Matt 19,10.

Men Jesus svarte tilbake: "Dette er noe ikke alle kan ta til seg, men bare de som det er gitt. For det finnes noen som lever ugift fordi de er født uskikket til ekteskap, andre fordi mennesker har gjort dem uskikket til det; men det er også noen som selv har gjort seg uskikket til ekteskap for himmelrikets skyld. Den som kan, la ham ta det til seg." Matt 19,11f. Jesus behandlet aldri slike ting lettvent. Han pekte på muligheten for å leve alene som en likeverdig mulighet for noen.

Så langt jeg har kunnet se, har Gud alltid vært den svakes og den forsmåddes støtte og beskytter. I Det gamle testamente står det at Gud er den som dømmer småkårsfolk med rettferd, at Gud er vern for vergeløse og fattige, og den som hjelper farløse og elsker innvandrere. Og motsatt, lar sin vrede ramme dem som gjør urett mot disse. (Jes 11,4; 25,4; 5 Mos 10,18). Da må Gud også være den som lider med den forsmådde part.

Jeg tenker meg Jesus som minst like mye krenket som den krenkede. Gjennom sine år på jorden gledet han seg med de glade og gråt med de sørgende. Med Guds hjertevarme og nød for de lidende, viste han ekte omtanke for frelsesøkende, gjorde godt mot alle som trengte hjelp og helbredet syke. Jesus ble enda til kalt for synderes venn av sine motstandere, og det var ment som en anklage.

Det er en gang slik for den som har et hjerte som banker for andre, at vennenes liv blir en del av ens eget liv, og deres livsskjebne opptar plass i ens egne tanker og innvirker på hvordan en har det. Spesielt kjenner foreldre det slik i forhold til barn. Omsorgen er der selv om barna blir store og voksne, og flytter hjemmefra. Har barna det ikke bra, lider foreldrene med.

Ikke uten grunn har Jesus lært oss å be til Gud som Far. Guds omsorgs er en god fars omsorg, og mer enn det. Han har også skapt oss, og gjennom sin Sønn frelst oss. På mange måter har Gud vist at han har et omsorgshjerte som banker for alle sine barn. Denne samme omsorgen viste Jesus gjennom sitt liv på jorden ved å være synderes venn og de svakes og hjelpeløses hjelper. Så ett med sine hjelpeløse venner var og er Jesus at han i dommen på den siste dag vil si til dem som blir fordømt:

"Jeg var sulten, men dere gav meg ikke mat; jeg var tørst, men dere gav meg ikke drikke; jeg var fremmed, men dere tok ikke imot meg; jeg var uten klær, ... syk og i fengsel," osv. "men dere så ikke til meg... Det dere ikke gjorde mot en av disse minste, har dere heller ikke gjort mot meg."

Matt 25,42-43.45. Jesus har ikke bare et hjerte som banker for de små, men han gjør seg til ett med sine minste søsken. Derfor er deres lidelse også hans lidelse. Når de blir krenket blir også han krenket.

De fleste kjenner nok behov for rettferdighet, at den som har gjort noe galt får sin velfortjente straff. Slik var det også for fariseerne og de skriftlærde. Hevnen er en sterk drivkraft hos mennesker, og det er en stor ulykke når enkeltpersoner blir opptatt av hevn og gjengjeldelse. Ikke minst ser vi dette i samfunn der blodhevnen står ved lag.

For å unngå dette har Herren sagt: "Straffen hører meg til, jeg skal gjengjelde." Rom 12,19. Jesu svar på de krenkedes anklager ble å selv ta straffen for syndere. Slik er soningen på korset Guds radikale svar på klagene fra de krenkede mot svikerne og overgriperne, men samtidig også svaret på bønn om frelse og nåde fra alle oss frelsessøkende. Gud er en overraskende raus og nådig Gud, men han valgte aldri lettvinte løsninger.

På spørsmålet om det virkelig er så enkelt å bli tilgitt, er mitt andre svar et ubetinget ja. For det finnes en inngang til nåden hos Gud. I kirken begynner vi gudstjenesten med syndsbejennelsen der vi ber Gud for Jesus Kristi skyld se i nåde til meg, arme syndige menneske, som har krenket deg, Gud. Jesus sier om seg selv at han er veien, sannheten og livet, og at ingen kommer til Faderen uten ved ham. (Joh 14,6). Jesus kommer til den som søker ham, og gjør seg til ett med dem som tar imot ham. I dag, som før, gleder han seg med den glade og gråter med den som sørger. I alt er han en storebror som bærer og som støtter.

Så enkelt er det for oss å bli tilgitt. Det kostet likevel Gud dyrt. Jesus tilgav kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd, men han sa også noe mer; "Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!" Jesus gav henne en ny start, men ingen fullmakt til å fortsette det hun hadde begitt seg inn på. Jesus kaller til omvendelse og en ny kurs for den som har kommet skjevt ut.

Ordene kvinnen fikk høre av Jesus er også de ordene vi for vår del må håpe å oppleve som ord til oss når vi ber Jesus i en ydmyk bønn om tilgivelse; "forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere." Den som er tilgitt er kalt til ikke å kaste stein. La oss huske det når vi går ut i sommeren å vise den samme tilgivelse og nåde mot andre som vi selv er blitt møtt med av Gud.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.